

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Aneks do <i>Informatora</i> o egzaminie maturalnym z języka rosyjskiego w Formule 2023 obowiązujący w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język rosyjski poziom podstawowy, rozszerzony, dwujęzyczny; egzamin dla absolwentów niesłyszących
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin główny – maj 2023 i 2024 r. Termin dodatkowy – czerwiec 2023 i 2024 r. Termin poprawkowy – sierpień 2023 i 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	13 czerwca 2022 r. (aktualizacja: 26 sierpnia 2022 r.)

Na podstawie art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw¹ w **Informatorze o egzaminie maturalnym z języka rosyjskiego od roku szkolnego 2022/2023**² wprowadza się następujące zmiany.

	1	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		Cały dokument	Zmiana podstawy prawnej przeprowadzania egzaminu

1. W roku 2023 oraz 2024 egzamin maturalny z języka rosyjskiego w Formule 2023 jest przeprowadzany na podstawie **wymagań egzaminacyjnych** określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r.³, zwanych dalej „wymaganiami egzaminacyjnymi”.

2. Wymagania egzaminacyjne są podane poniżej.

W latach szkolnych 2022/2023 oraz 2023/2024 wymagania egzaminacyjne dotyczące egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego odpowiadają:

- 1) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **podstawowym** – poziomowi **B1 (B1+)** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- 2) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **rozszerzonym** – poziomowi **B2 (B2+)** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- 3) w przypadku wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego na poziomie **dwujęzycznym** – poziomowi **B2+ (C1)** w zakresie rozumienia wypowiedzi)
– w skali *Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego*.

Poziom podstawowy

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności, wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka, a także wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

¹ Dz.U. 2022, poz. 1116.

² Dokument jest dostępny pod adresem:

http://cke.gov.pl/images/EGZAMIN_MATURALNY_OD_2023/Informatory/Informator_EM2023_jezyk_rosyjski.pdf

³ Dz.U. 2022, poz. 1246.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne oraz proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach oraz reaguje w formie prostego tekstu pisanego w typowych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

I. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania);
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne);
- 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, ruch uliczny);
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu);
- 11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);
- 12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane);
- 13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, kłeski żywiołowe);

14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, problemy współczesnego świata).

II. Zdający rozumie wypowiedzi ustne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, ogłoszenia, instrukcje, relacje, wywiady, dyskusje, prelekcje), wypowiedziane w naturalnym tempie, w standardowej odmianie języka:

- 1) reaguje na polecenia;
- 2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
- 3) określa intencje nadawcy/autora wypowiedzi;
- 4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- 6) układa informacje w określonym porządku;
- 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi.

III. Zdający rozumie wypowiedzi pisemne o umiarkowanym stopniu złożoności (np. listy, e-mail, SMS-y, kartki pocztowe, napisy, broszury, ulotki, jadłospisy, ogłoszenia, rozkłady jazdy, instrukcje, komiksy, artykuły, teksty narracyjne, recenzje, wywiady, wpisy na forach i blogach, teksty literackie):

- 1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
- 2) określa intencje nadawcy/autora tekstu;
- 3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
- 4) znajduje w tekście określone informacje;
- 5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
- 6) układa informacje w określonym porządku;
- 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
- 8) odróżnia informacje o faktach od opinii.

IV. Zdający tworzy proste, spójne i logiczne, w miarę płynne wypowiedzi ustne:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
- 10) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady).

V. Zdający tworzy proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (wiadomość, e-mail, wpis na blogu):

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;

- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) przedstawia zalety i wady różnych rozwiązań;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z teraźniejszości i przyszłości;
- 10) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady);
- 11) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze.

VI. Zdający reaguje ustnie w typowych, również w miarę złożonych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VII. Zdający reaguje w formie prostego tekstu pisanego (wiadomość, e-mail, wpis na czacie/forum) w typowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi proste negocjacje w sytuacjach życia codziennego;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe.

VIII. Zdający przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim.

IX. Zdający posiada:

- 1) podstawową wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
- 2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).

XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).

XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Poziom rozszerzony

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie tematów wskazanych w wymaganiach szczegółowych.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiadane w naturalnym tempie oraz różnorodne złożone wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

- I. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:
 - 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, społeczny i osobisty system wartości, autorytety);
 - 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka, architektura);
 - 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
 - 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, kariera zawodowa, rynek pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
 - 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
 - 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
 - 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, finanse, promocja i reklama, korzystanie z usług – w tym usług bankowych i ubezpieczeniowych, reklamacja);
 - 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny, bezpieczeństwo w podróży);

- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu, problemy współczesnego sportu);
- 11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby – w tym choroby cywilizacyjne, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia);
- 12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane, korzyści i zagrożenia wynikające z postępu naukowo-technicznego);
- 13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, katastrofy ekologiczne, klęski żywiołowe, przestrzeń kosmiczna);
- 14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, organizacje społeczne i międzynarodowe, podstawowe zagadnienia związane z polityką i gospodarką, problemy współczesnego świata, prawa człowieka).

II. Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiediane w naturalnym tempie:

- 1) reaguje na polecenia;
- 2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
- 3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;
- 4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
- 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
- 6) układa informacje w określonym porządku;
- 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;
- 8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio;
- 10) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.

III. Zdający rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne:

- 1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
- 2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;
- 3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
- 4) znajduje w tekście określone informacje;
- 5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
- 6) układa informacje w określonym porządku;
- 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
- 8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
- 9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
- 10) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.

IV. Zdający tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne:

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;

- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
- 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

V. Zdający tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (list formalny, artykuł, rozprawkę):

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
- 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
- 12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
- 13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Zdający reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;

- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VII. Zdający reaguje w formie w miarę złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

VIII. Zdający przetwarza tekst ustnie lub pisemnie:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym;
- 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 4) streszcza w języku obcym przeczytany tekst;
- 5) stosuje zmiany formy tekstu.

IX. Zdający posiada:

- 1) wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
- 2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

- X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).
- XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczy lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).
- XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

Poziom dwujęzyczny

Ogólne wymagania egzaminacyjne

I. Znajomość środków językowych.

Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów.

II. Rozumienie wypowiedzi.

Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie oraz różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie.

III. Tworzenie wypowiedzi.

Zdający samodzielnie tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne oraz złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie.

IV. Reagowanie na wypowiedzi.

Zdający uczestniczy w rozmowie i reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach oraz reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

V. Przetwarzanie wypowiedzi.

Zdający zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego tekstów z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności, w zakresie opisanym w wymaganiach szczegółowych.

Szczegółowe wymagania egzaminacyjne

- I. Zdający posługuje się bardzo bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych – w tym związków frazeologicznych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), wykazując się wysokim poziomem ich poprawności, co umożliwia realizację pozostałych wymagań ogólnych w szerokim zakresie tematów.

- II. Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi ustne o wysokim stopniu złożoności wypowiedziane również w szybkim tempie, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
- 1) reaguje na polecenia;
 - 2) określa główną myśl wypowiedzi lub fragmentu wypowiedzi;
 - 3) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora wypowiedzi;
 - 4) określa kontekst wypowiedzi (np. formę, czas, miejsce, sytuację, uczestników);
 - 5) znajduje w wypowiedzi określone informacje;
 - 6) układa informacje w określonym porządku;
 - 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w wypowiedzi;
 - 8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
 - 9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
 - 10) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
 - 11) rozróżnia formalny i nieformalny styl wypowiedzi.
- III. Zdający rozumie różnorodne wypowiedzi pisemne o wysokim stopniu złożoności, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
- 1) określa główną myśl tekstu lub fragmentu tekstu;
 - 2) określa intencje, nastawienie i postawy nadawcy/autora tekstu;
 - 3) określa kontekst wypowiedzi (np. nadawcę, odbiorcę, formę tekstu, czas, miejsce, sytuację);
 - 4) znajduje w tekście określone informacje;
 - 5) rozpoznaje związki między poszczególnymi częściami tekstu;
 - 6) układa informacje w określonym porządku;
 - 7) wyciąga wnioski wynikające z informacji zawartych w tekście;
 - 8) odróżnia informacje o faktach od opinii;
 - 9) rozpoznaje informacje wyrażone pośrednio oraz znaczenia przenośne;
 - 10) rozpoznaje odniesienia do kontekstu cywilizacyjno-kulturowego i znaczenie symboli kulturowych;
 - 11) interpretuje teksty kultury;
 - 12) rozróżnia formalny i nieformalny styl tekstu.
- IV. Zdający tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne, w tym w zakresie tematycznym związanym z przedmiotami nauczanymi dwujęzycznie:
- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
 - 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
 - 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
 - 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
 - 5) opisuje upodobania;
 - 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
 - 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
 - 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
 - 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;

- 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
- 12) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

V. Zdający tworzy złożone, wieloaspektowe, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (list formalny, artykuł, rozprawkę):

- 1) opisuje ludzi, zwierzęta, przedmioty, miejsca i zjawiska;
- 2) opowiada o czynnościach, doświadczeniach i wydarzeniach z przeszłości i teraźniejszości;
- 3) przedstawia fakty z przeszłości i teraźniejszości;
- 4) przedstawia intencje, marzenia, nadzieje i plany na przyszłość;
- 5) opisuje upodobania;
- 6) wyraża i uzasadnia swoje opinie i poglądy, przedstawia i ustosunkowuje się do opinii i poglądów innych osób;
- 7) wyraża i opisuje uczucia i emocje;
- 8) stawia tezę, przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu, kończy wypowiedź konkluzją;
- 9) wyraża pewność, przypuszczenie, wątpliwości dotyczące zdarzeń z przeszłości, teraźniejszości i przyszłości;
- 10) rozważa sytuacje hipotetyczne;
- 11) przedstawia sposób postępowania (np. udziela instrukcji, wskazówek, określa zasady, objaśnia procedury związane z załatwianiem spraw w instytucjach);
- 12) stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze;
- 13) stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi adekwatnie do sytuacji.

VI. Zdający reaguje ustnie w różnorodnych, również złożonych i nietypowych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę; podtrzymuje rozmowę w przypadku trudności w jej przebiegu (np. prosi o wyjaśnienie, powtórzenie, sprecyzowanie; upewnia się, że rozmówca zrozumiał jego wypowiedź);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia;
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji, wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;

15) dostosowuje styl wypowiedzi do sytuacji.

VII. Zdający reaguje w formie złożonego tekstu pisanego w różnorodnych sytuacjach:

- 1) przedstawia siebie i inne osoby;
- 2) nawiązuje kontakty towarzyskie; rozpoczyna, prowadzi i kończy rozmowę (np. podczas rozmowy na czacie);
- 3) uzyskuje i przekazuje informacje i wyjaśnienia (np. wypełnia formularz/ankietę);
- 4) wyraża swoje opinie i uzasadnia je, pyta o opinie, zgadza się lub nie zgadza się z opiniami innych osób, komentuje wypowiedzi uczestników dyskusji (np. na forum internetowym), wyraża wątpliwość;
- 5) wyraża i uzasadnia swoje upodobania, preferencje, intencje i pragnienia, pyta o upodobania, preferencje, intencje i pragnienia innych osób;
- 6) składa życzenia i gratulacje, odpowiada na życzenia i gratulacje;
- 7) zaprasza i odpowiada na zaproszenie;
- 8) proponuje, przyjmuje i odrzuca propozycje, zachęca; prowadzi negocjacje;
- 9) prosi o radę i udziela rady;
- 10) pyta o pozwolenie, udziela i odmawia pozwolenia;
- 11) ostrzega, nakazuje, zakazuje, instruuje;
- 12) wyraża prośbę oraz zgodę lub odmowę spełnienia prośby;
- 13) wyraża uczucia i emocje (np. radość, smutek, niezadowolenie, złość, zdziwienie, nadzieję, obawę, współczucie);
- 14) stosuje zwroty i formy grzecznościowe;
- 15) dostosowuje styl i formę wypowiedzi do odbiorcy.

VIII. Zdający przetwarza ustnie lub pisemnie teksty z różnych dziedzin życia i nauki, o różnym stopniu złożoności:

- 1) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje zawarte w materiałach wizualnych (np. wykresach, mapach, symbolach, piktogramach);
- 2) przekazuje w języku obcym nowożytnym lub w języku polskim informacje sformułowane w tym języku obcym, w tym sporządza notatki np. z wykładu;
- 3) przekazuje w języku obcym nowożytnym informacje sformułowane w języku polskim;
- 4) streszcza w języku obcym usłyszany lub przeczytany tekst;
- 5) stosuje zmiany formy tekstu.

IX. Zdający posiada:

- 1) wiedzę o krajach, społeczeństwach i kulturach społeczności, które posługują się danym językiem obcym nowożytnym oraz o kraju ojczystym, w tym wiedzę z zakresu literatury, historii, geografii, z uwzględnieniem kontekstu lokalnego, europejskiego i globalnego;
- 2) świadomość związku między kulturą własną i obcą oraz wrażliwość międzykulturową.

X. Zdający dokonuje samooceny i wykorzystuje techniki samodzielnej pracy nad językiem (np. poprawianie błędów, prowadzenie notatek).

XI. Zdający stosuje strategie komunikacyjne (np. domyślanie się znaczenia wyrazów z kontekstu, identyfikowanie słów kluczowych lub internacjonalizmów) i strategie kompensacyjne, w przypadku gdy nie zna lub nie pamięta wyrazu (np. upraszczanie formy wypowiedzi, zastępowanie innym wyrazem, opis).

XII. Zdający posiada świadomość językową (np. podobieństw i różnic między językami).

	2 Nr strony/stron w Informatorze 31-39, 165-172	Zakres zmiany Zmiana zakresu środków językowych
---	---	--

Oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali ESOKJ), w tym zakresu środków językowych w wypowiedziach pisemnych, odpowiada:

- na poziomie podstawowym – poziomowi B1 (B1+ w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie rozszerzonym – poziomowi B2 (B2+ w zakresie rozumienia wypowiedzi)
- na poziomie dwujęzycznym – poziomowi B2+ (C1 w zakresie rozumienia wypowiedzi).

Zakres struktur gramatycznych jest podany poniżej.

POZIOM PODSTAWOWY	POZIOM ROZSZERZONY
RZECZOWNIK	
1. Formy gramatyczne rzeczowników wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. <i>девочка, тётя, семья, ученик, техникум, музей, окно, море, время</i> z uwzględnieniem: • rzeczowników rodzaju męskiego na -а, -я, np. <i>папа, дядя</i> • rzeczowników na -ия, np. <i>экскурсия</i>, -ие, np. <i>предложение</i>, -ий, np. <i>санаторий</i> • rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na mięką spółgłoskę, np. <i>рубль, ноябрь</i> • rzeczowników mających inny rodzaj niż w języku polskim, np. <i>класс, салат, программа, котлета</i> • liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego, np. <i>друг – друзья</i>, rzeczowników rodzaju żeńskiego, np. <i>сестра – сёстры</i> i rzeczowników rodzaju nijakiego, np. <i>дерево – деревья</i> • formy miejscownika rzeczowników rodzaju męskiego typu: <i>снег, лес, год</i> z przyimkami «в», «на», np. <i>на снегу, в лесу</i>, oraz z przyimkiem «о», np. <i>о снеге, о лесе</i>.	1. Formy gramatyczne rzeczowników wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. <i>девочка, тётя, семья, ученик, техникум, музей, окно, море, время</i> z uwzględnieniem: • rzeczowników rodzaju męskiego na -а, -я, np. <i>папа, дядя</i> • rzeczowników na -ия, np. <i>экскурсия</i>, -ие, np. <i>предложение</i>, -ий, np. <i>санаторий</i> • rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na mięką spółgłoskę, np. <i>рубль, ноябрь</i> • rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na «ь», np. <i>мышь, ночь, мать, дочь</i> • rzeczowników mających inny rodzaj niż w języku polskim, np. <i>класс, салат, программа, котлета</i> • liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego, np. <i>друг – друзья</i>, rzeczowników rodzaju żeńskiego, np. <i>сестра – сёстры</i> i rzeczowników rodzaju nijakiego, np. <i>дерево – деревья</i> • formy miejscownika rzeczowników rodzaju męskiego typu: <i>снег, лес, год</i> z przyimkami «в», «на», np. <i>на снегу, в лесу, в году</i> oraz z przyimkiem «о», np. <i>о снеге, о лесе</i>

	• formy narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników o temacie zakończonym na: ж, ш, ч, щ, ц, np. <i>сторож</i> – <i>сторожем</i>, <i>свеча</i> – <i>свечой</i>.
2. Rzeczowniki liczby pojedynczej i mnogiej określające nazwy osób w zależności od ich zawodu typu: <i>слесарь, врач</i> .	2. Rzeczowniki liczby pojedynczej i mnogiej określające nazwy osób w zależności od ich zawodu typu: <i>слесарь, врач</i> .
3. Rzeczowniki nieodmienne rodzaju nijakiego typu: <i>кино, пальто, такси, кафе, метро</i> i rodzaju męskiego typu: <i>кофе</i> .	3. Rzeczowniki nieodmienne rodzaju nijakiego typu: <i>кино, пальто, такси, кафе, метро</i> i rodzaju męskiego typu: <i>кофе</i> .
4. Rzeczowniki o odmianie przymiotnikowej typu: <i>ванная, дежурный, мороженое</i> .	4. Rzeczowniki o odmianie przymiotnikowej typu: <i>ванная, дежурный, мороженое</i> .
5. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej typu: <i>мебель, сахар, посуда</i> .	5. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej typu: <i>мебель, сахар, посуда</i> .
	6. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie mnogiej typu: <i>каникулы, часы, брюки</i> .
	7. Liczba mnoga rzeczowników oznaczających młode zwierzęta, np. <i>котёнок</i> – <i>котята</i> , <i>цыплёнок</i> – <i>цыплята</i> .
	8. Liczba mnoga rzeczowników typu: <i>зуб</i> – <i>зубы</i> – <i>зубья</i> , <i>лист</i> – <i>листья</i> – <i>листья</i> .
	9. Skróty literowe i ich rodzaj gramatyczny, np. <i>СМИ, ДТП, вуз</i> .
PRZYMIOTNIK	
1. Formy gramatyczne przymiotników twardo- i miękkotematowych wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej typu: <i>молодой, красивый, летний</i> .	1. Formy gramatyczne przymiotników twardo- i miękkotematowych wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej typu: <i>молодой, красивый, летний</i> .
	2. Formy gramatyczne przymiotników o temacie zakończonym na: -г, -к, -х, np. <i>строгий, крепкий, тихий</i> oraz na: -ж, -ш, -ч, -щ, -ц, np. <i>свежий, большой, горячий, общий, круглолицый</i> .
2. Krótka forma przymiotników w funkcji orzecznika, np. <i>известен (чем?), доволен (кем? чем?), похож (на кого? на что?), болен (чем?)</i> .	3. Krótka forma przymiotników w funkcji orzecznika, np. <i>известен (чем?), доволен (кем? чем?), похож (на кого? на что?), болен (чем?)</i> .
3. Stopniowanie przymiotników: • stopień wyższy, np. <i>красивее, более/менее красивый, тише, лучше</i>.	4. Stopniowanie przymiotników: • stopień wyższy, np. <i>красивее, более/менее красивый, тише, лучше</i> • stopień najwyższy, np. <i>самый красивый, красивейший, красивее всех, красивее всего</i>.

ZAIMEK	
1. Formy gramatyczne zaimków: - osobowych bez przyimka i z przyimkiem, np. <i>он – его – у него, она – её – у неё</i> - pytających i względnych, np. <i>кто, что, какой, который, сколько, чей</i> - wskazujących, np. <i>этот, тот, это, то, эта, та, эти, те, такой</i> - dzierżawczych, np. <i>мой, твой</i>.	1. Formy gramatyczne zaimków: - osobowych bez przyimka i z przyimkiem, np. <i>он – его – у него, она – её – у неё</i> - pytających i względnych, np. <i>кто, что, какой, который, сколько, чей</i> - wskazujących, np. <i>этот, тот, это, то, эта, та, эти, те, такой</i> - dzierżawczych, np. <i>мой, твой</i> - przeczących, np. <i>никто, ничто, некого, нечего</i>.
2. Formy gramatyczne zaimka zwrotnego <i>себя</i> i wyrażenia <i>друг друга</i> .	2. Formy gramatyczne zaimka zwrotnego <i>себя</i> i wyrażenia <i>друг друга</i> .
3. Formy gramatyczne zaimków, np. <i>весь, целый, каждый, любой, всякий</i> .	3. Formy gramatyczne zaimków, np. <i>весь, целый, каждый, любой, всякий</i> .
LICZEBNIK	
1. Formy mianownika i dopełniacza liczebników głównych od 1 do 1000.	1. Formy mianownika i dopełniacza liczebników głównych od 1 do 1000.
2. Związek liczebników z rzeczownikami i przymiotnikami ze szczególnym uwzględnieniem liczebników 1, 2, 3, 4 oraz liczebników zakończonych na 1, 2, 3, 4, np. <i>две интересные книги, тридцать четыре способных ученика</i> .	2. Związek liczebników z rzeczownikami i przymiotnikami ze szczególnym uwzględnieniem liczebników 1, 2, 3, 4 oraz liczebników zakończonych na 1, 2, 3, 4, np. <i>две интересные книги, тридцать четыре способных ученика</i> .
3. Formy liczebników porządkowych z uwzględnieniem form w konstrukcjach określających czas i datę, np. <i>в половине первого, 1-е сентября, 25-го марта, в 1981-м году</i> .	3. Formy liczebników porządkowych z uwzględnieniem form w konstrukcjach określających czas i datę, np. <i>в половине первого, 1-е сентября, 25-го марта, в 1981-м году</i> .
	4. Formy gramatyczne wyrazów określających ilość, np. <i>(не)много, (не)сколько</i> .
CZASOWNIK	
1. Bezokoliczniki na: -ть, -ти, -чь, np. <i>писать, идти, мочь</i> .	1. Bezokoliczniki na: -ть, -ти, -чь, np. <i>писать, идти, мочь</i> .
2. Formy osobowe czasowników regularnych czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego z uwzględnieniem czasowników: <i>лечь, пить, ехать</i> .	2. Formy osobowe czasowników regularnych czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego z uwzględnieniem czasowników: <i>лечь, пить, ехать, сжечь</i> .
3. Formy osobowe czasowników zwrotnych typu: <i>увлекаться, мыться, знакомиться</i> .	3. Formy osobowe czasowników zwrotnych typu: <i>увлекаться, мыться, знакомиться</i> .
4. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego czasowników	4. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego czasowników

nieregularnych, np. <i>хотеть, есть, дать, бежать</i> .	nieregularnych, np. <i>хотеть, есть, дать, бежать</i> .
	5. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego czasowników z przyrostkiem -ну-, np. <i>замёрзнуть, погибнуть, привыкнуть</i> .
5. Formy osobowe czasowników dokonanych i niedokonanych, np. <i>купить – покупать</i> .	6. Formy osobowe czasowników dokonanych i niedokonanych, np. <i>купить – покупать</i> .
6. Czasowniki zwrotne niemające odpowiedników zwrotnych w języku polskim, np. <i>вернуться – wrócić</i> i czasowniki niezwrotne niemające odpowiedników niezwrotnych w języku polskim, np. <i>дружить – przyjaźnić się</i> .	7. Czasowniki zwrotne niemające odpowiedników zwrotnych w języku polskim, np. <i>вернуться – wrócić</i> i czasowniki niezwrotne niemające odpowiedników niezwrotnych w języku polskim, np. <i>дружить – приjaźnić się</i> .
7. Formy trybu rozkazującego w 2. osobie liczby pojedynczej i mnogiej, np. <i>читай – читайте, купи – купите, приготовь – приготовьте</i> .	8. Formy trybu rozkazującego w 2. osobie liczby pojedynczej i mnogiej, np. <i>читай – читайте, купи – купите, приготовь – приготовьте</i> z uwzględnieniem: <i>ешь – ешьте, ляг – лягте, пой – пойте, пей – пейте, поезжай – поезжайте</i> .
8. Formy trybu rozkazującego z wyrazami: <i>давай, давайте</i> .	9. Formy trybu rozkazującego z wyrazami: <i>давай, давайте</i> .
9. Czasowniki modalne, np. <i>надо, можно, должен, нельзя</i> .	10. Czasowniki modalne, np. <i>надо, можно, должен, нельзя</i> .
	11. Imiesłowy przymiotnikowe i przysłówkowe czasu teraźniejszego i przeszłego, np. <i>читающий, читавший, читаемый, прочитанный, читая</i> .
PRZYSŁÓWEK	
1. Przysłówki miejsca i kierunku, np. <i>здесь, там, дома, сюда, туда, домой, отсюда, оттуда</i> .	1. Przysłówki miejsca i kierunku, np. <i>здесь, там, дома, сюда, туда, домой, отсюда, оттуда</i> .
2. Przysłówki czasu, np. <i>летом, вечером, послезавтра, ежедневно</i> .	2. Przysłówki czasu, np. <i>летом, вечером, послезавтра, ежедневно</i> .
3. Przysłówki sposobu, np. <i>хорошо, тихо, по-моему, по-новому, по-русски</i> .	3. Przysłówki sposobu, np. <i>хорошо, тихо, по-моему, по-новому, по-русски</i> .
	4. Przysłówki stopnia i miary, np. <i>очень, слишком</i> .
4. Przysłówki stopnia i miary, np. <i>очень, слишком</i> .	5. Przysłówki przeczące z -не, -ни, np. <i>некуда, никуда</i> .
5. Przysłówki przyczyny, np. <i>потому, поэтому</i> .	6. Przysłówki przyczyny, np. <i>потому, поэтому</i> .
6. Przysłówki celu, np. <i>зачем, затем</i> .	7. Przysłówki celu, np. <i>зачем, затем</i> .
7. Przysłówki pytające, np. <i>как, где, куда, откуда, сколько</i> .	8. Przysłówki pytające, np. <i>как, где, куда, откуда, сколько</i> .

8. Stopniowanie przysłówków • stopień wyższy, np. <i>тише, холоднее, менее интересно.</i>	9. Stopniowanie przysłówków: • stopień wyższy, np. <i>тише, холоднее, менее интересно</i> • stopień najwyższy, np. <i>лучше всех, больше всего.</i>
PRZYIMEK	
1. Przyimki w konstrukcjach określających: • miejsce pobytu i znajdowania się osób i przedmiotów, np. <i>около школы, у вокзала, напротив дома, под деревом, на почте, в саду, перед школой, за столом</i> • kierunek czynności lub ruchu, np. <i>на стадион, в лес, под дерево, к доске, от доски, из класса, с почты</i> • położenie w przestrzeni, np. <i>(не)далеко (близко) от дома, рядом с ним, около окна, у двери</i> • przemieszczanie się w przestrzeni, np. <i>по улице, до Москвы</i> • przeznaczenie, np. <i>стакан для воды, кредит на квартиру</i> • cel, np. <i>пойти за покупками</i> • sposób, np. <i>узнать по Интернету, говорить по телефону</i> • czas, np. <i>после уроков, за час, через день, с утра до вечера.</i>	1. Przyimki w konstrukcjach określających: • miejsce pobytu i znajdowania się osób i przedmiotów, np. <i>около школы, у вокзала, напротив дома, под деревом, на почте, в саду, перед школой, за столом</i> • kierunek czynności lub ruchu, np. <i>на стадион, в Сибирь, под дерево, к доске, от доски, из бассейна, с почты</i> • położenie w przestrzeni, np. <i>(не)далеко (близко) от дома, рядом с ним, около окна, у двери</i> • przemieszczanie się w przestrzeni, np. <i>по улице, до Москвы</i> • przeznaczenie, np. <i>стакан для воды, кредит на квартиру</i> • cel, np. <i>пойти за покупками</i> • sposób, np. <i>узнать по Интернету, говорить по телефону</i> • czas, np. <i>после уроков, за час, через день, с утра до вечера, за час до отъезда, через день после приезда.</i>
	2. Przyimki wskazujące przyczynę, np. <i>из-за дождя, от волнения, по ошибке, из уважения, благодаря тебе.</i>
SKŁADNIA	
1. Zdania pojedyncze: • oznajmujące: – twierdzące, np. <i>Да, это он.</i> – przeczące, np. <i>Нет, это не он. Нет, у меня нет твоего учебника.</i> • pytające: – z zaimkiem pytającym, np. <i>Что он делает?</i> – bez zaimka pytającego, np. <i>Это он? Его зовут Борис?</i> – niepełne zdania pytające zaczynające się od spójnika «а», np. <i>А ты? А тебе?</i>	1. Zdania pojedyncze: • oznajmujące: – twierdzące, np. <i>Да, это он.</i> – przeczące, np. <i>Нет, это не он. Нет, у меня нет твоего учебника.</i> • pytające: – z zaimkiem pytającym, np. <i>Что он делает?</i> – bez zaimka pytającego, np. <i>Это он? Его зовут Борис?</i> – niepełne zdania pytające zaczynające się od spójnika «а», np. <i>А ты? А тебе?</i>

• rozkazujące, np. <i>Помоги сестре!</i> • wykrzyknikowe, np. <i>Какая встреча!</i>	• rozkazujące, np. <i>Помоги сестре!</i> • wykrzyknikowe, np. <i>Какая встреча!</i>
2. Zdania złożone współrzędnie połączone spójnikami: и, а, но, или, np. <i>Я лежу на диване и смотрю телевизор, а Борис спит. У меня свободное время, но я нигде не пойду.</i>	2. Zdania złożone współrzędnie połączone spójnikami: и, а, но, или, np. <i>Я лежу на диване и смотрю телевизор, а Борис спит. У меня свободное время, но я нигде не пойду.</i>
3. Zdania złożone podrzędnie: • przydawkowe, np. <i>Я читал книгу, о которой...</i> • dopełnieniowe, np. <i>Я знаю, что... Я хочу, чтобы ...</i> • okolicznikowe miejsca, np. <i>Я был там, где...</i> • okolicznikowe czasu, np. <i>Когда я пришёл, его не было дома.</i> • okolicznikowe przyczyny, np. <i>Я не прочитал книгу, потому что (так как) я болел.</i> • okolicznikowe skutku, np. <i>У меня нет денег, поэтому я нигде не поеду.</i> • okolicznikowe celu, np. <i>Антон пошёл в аптеку, чтобы купить витамины.</i>	3. Zdania złożone podrzędnie: • przydawkowe, np. <i>Я читал книгу, о которой...</i> • dopełnieniowe, np. <i>Я знаю, что... Я хочу, чтобы ...</i> • okolicznikowe miejsca, np. <i>Я был там, где...</i> • okolicznikowe czasu, np. <i>Когда я пришёл, его не было дома.</i> • okolicznikowe przyczyny, np. <i>Я не прочитал книгу, потому что (так как) я болел.</i> • okolicznikowe skutku, np. <i>У меня нет денег, поэтому я нигде не поеду.</i> • okolicznikowe celu, np. <i>Антон пошёл в аптеку, чтобы купить витамины.</i> • okolicznikowe warunku, np. <i>Если хочешь пойти со мной, то...</i>
4. Szyk wyrazów (prosty i przestawny), np. <i>Моя родина. Родина моя.</i>	4. Szyk wyrazów (prosty i przestawny), np. <i>Моя родина. Родина моя.</i>
5. Rekacja czasowników – przykłady <i>благодарить кого? за что?</i> <i>болеть чем? за кого? за что?</i> <i>бороться за кого? за что? против кого? против чего? с кем? с чем?</i> <i>вернуть что? кому? куда?</i> <i>вернуться куда? откуда?</i> <i>влюбиться в кого? во что?</i> <i>говорить кому? о ком? о чём? с кем?</i> <i>что? на каком языке?</i> <i>готовиться к чему?</i> <i>гордиться кем? чем?</i> <i>дать кому? что?</i> <i>дружить с кем?</i> <i>ехать на чём? чем? в чём? куда? к кому?</i> <i>ждать кого? чего? что?</i> <i>заботиться о ком? о чём?</i> <i>зайти к кому? куда? за кем? за чем?</i> <i>заниматься кем? чем?</i>	5. Rekacja czasowników – przykłady <i>беспокоиться о ком? о чём?</i> <i>благодарить кого? за что?</i> <i>болеть чем? за кого? за что?</i> <i>бороться за кого? за что? против кого? против чего? с кем? с чем?</i> <i>вернуть что? кому? куда?</i> <i>вернуться куда? откуда?</i> <i>влюбиться в кого? во что?</i> <i>восхищаться кем? чем?</i> <i>говорить кому? о ком? о чём? с кем?</i> <i>что? на каком языке?</i> <i>готовиться к чему?</i> <i>гордиться кем? чем?</i> <i>дать кому? что?</i> <i>дружить с кем?</i> <i>ехать на чём? чем? в чём? куда? к кому?</i> <i>ждать кого? чего? что?</i> <i>заботиться о ком? о чём?</i>

звонить кому? куда? извинить кого? за что? интересоваться кем? чем? искать кого? что? кататься на ком? на чём? где? лететь на чём? в чём? куда? к кому? одеть кого? во что? одеться во что? опоздать на сколько? осматривать кого? что? переписываться с кем? писать что? кому? чем? на чём? подниматься куда? по чему? на чём? поздравить кого? с чем? познакомить кого? с кем? с чем? познакомиться с кем? с чем? пользоваться чем? послать кому? что? поступить куда? на что? предлагать кому? что? просить кого? что? чего? о чём? работать кем? где? радоваться (рад) кому? чему? разбираться в ком? в чём? слушать кого? что? смеяться над кем? над чем? советовать кому? что? советоваться с кем? спросить кого? у кого? что? о чём? стать кем? чем? увлечься кем? чем? узнать кого? что? о ком? о чём? откуда? учить кого? чему? что? учиться чему? где? как? ухаживать за кем? за чем?	зайти к кому? куда? за кем? за чем? заниматься кем? чем? звонить кому? куда? извинить кого? за что? извиниться за что? за кого? перед кем? интересоваться кем? чем? искать кого? что? кататься на ком? на чём? где? лететь на чём? в чём? куда? к кому? обратиться к кому? с чем? за чем? одеть кого? во что? одеться во что? опоздать на сколько? осматривать кого? что? отправить кого? что? кому? куда? переписываться с кем? писать что? кому? чем? на чём? подниматься куда? по чему? на чём? поздравить кого? с чем? познакомить кого? с кем? с чем? познакомиться с кем? с чем? пользоваться чем? послать кому? что? поступить куда? на что? предлагать кому? что? просить кого? что? чего? о чём? работать кем? где? радоваться (рад) кому? чему? разбираться в ком? в чём? слушать кого? что? смеяться над кем? над чем? советовать кому? что? советоваться с кем? спросить кого? у кого? что? о чём? спускаться с чего? по чему? на чём? стать кем? чем? уважать кого? что? увлечься кем? чем? узнать кого? что? о ком? о чём? откуда? учить кого? чему? что? учиться чему? где? как? ухаживать за кем? за чем? бояться кого? чего? за кого? за что? владеть кем? чем? волноваться о ком? о чём? выйти за кого? куда? откуда?
---	--

	жениться на ком? забыть кого? что? о ком? о чём? наблюдать за кем? за чем? кого? что? надеяться на кого? на что? направиться к кому? к чему? нуждаться в ком? в чём? отказать кому? в чём? отказаться от кого? от чего? привыкнуть к кому? к чему? славиться кем? чем? следить за кем? за чем? сомневаться в ком? в чём? спорить о ком? о чём? стремиться к кому? к чему? считать кого? что? кем? чем? убедиться в ком? в чём? удивиться кому? чему? улыбаться кому? чему?
--	--

W tekstach na rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych mogą wystąpić środki gramatyczne spoza powyższej listy. Znajomość takich środków nie będzie jednak warunkowała poprawnego rozwiązania zadań egzaminacyjnych.

ПОЗИОМ ДВУЈЭЗЫЧНЫ

РЗЕЧЗОВНИК

1. Formy gramatyczne rzeczowników wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. *ученик, школа, девочка, тётя, дядя, дедушка, стол, окно, море, семья, время, музей, техникум*, z uwzględnieniem:
 - rzeczowników na *-ия*, np. *экскурсия*; *-ие*, np. *собрание*; *-ий*, np. *санаторий*
 - rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na miękką spółgłoskę, np. *рубль, ноябрь*
 - rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na «ь», np. *мать, дочь, мышь, рожь*
 - rzeczowników rodzaju nijakiego zakończonych na *-мя*, np. *время – времена, стремя – стремяна*
 - rzeczowników rodzaju męskiego zakończonych na *-анин, -янин*, np. *гражданин – граждане, крестьянин – крестьяне*
 - liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego, np. *друг – друзья*, rzeczowników rodzaju nijakiego, np. *дерево – деревья*, rzeczowników rodzaju żeńskiego, np. *сестра – сёстры*
 - liczby mnogiej rzeczowników typu: *зуб – зубы – зубья*
 - liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego typu: *город – города, учитель – учителя*
 - form dopełniacza liczby mnogiej rzeczowników typu: *солдаты – солдат, болгары – болгар*

- formy miejscownika rzeczowników rodzaju męskiego typu: *год, лес, мост, снег* z przyimkami «в», «на», np. *в году, в лесу, на мосту* oraz z przyimkiem «о», np. *о годе, о лесе, о мосте*
 - formy narzędnika liczby pojedynczej rzeczowników o temacie zakończonym na: ж, ш, ч, щ, ц, np. *сторож – сторожем, свеча – свечой*
 - form gramatycznych nazwisk rosyjskich rodzaju męskiego i żeńskiego typu: *Пушкин(а), Крамской(ая), Достоевский(ая)*.
2. Rzeczowniki liczby pojedynczej i mnogiej określające nazwy osób w zależności od ich narodowości, miejsca zamieszkania, zawodu typu: *поляк, полька, россиянин, россиянка, москвич, москвичка, слесарь, официантка*.
 3. Rzeczowniki oznaczające młode zwierzęta, np. *котёнок – котята, медвежонок – медвежата*.
 4. Rzeczowniki nieodmienne rodzaju nijakiego typu: *кафе, кино, такси*, i rodzaju męskiego typu: *кофе, торнадо, конференсье, кенгуру*.
 5. Rzeczowniki o odmianie przymiotnikowej typu: *дежурный, мороженое, ванная*.
 6. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie pojedynczej typu: *молодёжь, студенчество, посуда, картошка, обувь, железо, аспирин, мясо, мука, сахар, лук*.
 7. Rzeczowniki występujące tylko w liczbie mnogiej typu: *брюки, каникулы, часы, деньги, очки, духи, похороны, сумерки, финансы, ножницы*.
 8. Skróty literowe i ich formy gramatyczne, np. *СМИ, ДТП, вуз*.

PRZYMIOTNIK

1. Formy gramatyczne przymiotników twardotematowych i miękkotematowych wszystkich rodzajów liczby pojedynczej i mnogiej, np. *новый, летний, молодой*, z uwzględnieniem przymiotników o temacie zakończonym na: г, к, х, ж, ш, щ, ч, ц, np. *дорогой, плохой, тихий, крепкий, свежий, хороший, общий, горячий, круглолицый* oraz przymiotników w formie krótkiej, np. *знаком, болен*.
2. Krótka forma przymiotników w funkcji orzecznika z uwzględnieniem form, np. *известен (чем?), доволен (кем? чем?), похож (на кого? на что?)*.
3. Przymiotniki złożone typu: *юго-западный, чёрно-белый*.
4. Przymiotniki z przyrostkiem -оват-, np. *красный – красноватый, жёлтый – желтоватый*.
5. Stopniowanie przymiotników:
 - stopień wyższy, np. *красивый – красивее, высокий – выше, хороший – лучше, плохой – хуже, менее/более интересный*
 - stopień najwyższy, np. *интересный – самый интересный, интереснейший, интереснее всех, хороший – самый хороший, лучше всех, наилучший*.
6. Przymiotniki dzierżawcze, np. *мамина комната, дядин пиджак, собачья лапа, лисий хвост*.

ЗАИМЕК

1. Formy gramatyczne zaimków:
 - osobowych bez przyimka i z przyimkiem, np. *он – его – у него, она – её – у неё*
 - pytających i względnych, np. *кто, что, который, какой, сколько, чей*
 - wskazujących, np. *этот – тот, это – то, эта – та, эти – те, такой, таков, столько*
 - dzierżawczych, np. *мой, наш, свой, твой, их*

- przeczących, np. *никто, ничто, никакой, ничей*
- nieokreślonych, np. *кто-то, кто-нибудь, кто-либо, что-то, что-нибудь, кое-какой, некто, нечто, некий*
- zwrotnego siebie; wyrażenia *друг друга*
- określających typy: *весь, целый, каждый, любой, всякий, сам*, np. *весь день, в целом, каждые сутки*.

LICZEBNIK

1. Formy gramatyczne liczebników głównych
2. Związek liczebników głównych z rzeczownikami i przymiotnikami ze szczególnym uwzględnieniem liczebników: 1, 2, 3, 4, np. *два высоких мальчика, три симпатичные девушки* oraz liczebników zakończonych na: 1, 2, 3, 4, np. *двадцать одна интересная книга, тридцать четыре способных ученика*.
3. Formy liczebników porządkowych z uwzględnieniem form w konstrukcjach określających datę i czas, np. *1-е мая, 22-го сентября, в 2010-м году, в половине десятого*.
4. Formy gramatyczne wyrazów określających ilość, np. *(не)сколько, (не)много*.
5. Formy liczebników ułamkowych, np. *одна пятая, одна целая и пять шестых, полтора часа, полторы минуты*.

CZASOWNIK

1. Formy bezokolicznika zakończone na: -ть, -ти, -чь, np. *читать, идти, мочь*.
2. Formy osobowe czasowników regularnych czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego, z uwzględnieniem czasowników typu: *пить, петь, ехать, мыть*.
3. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego czasowników nieregularnych, np. *бежать, дать, есть, хотеть*.
4. Formy osobowe czasu teraźniejszego, przeszłego i przyszłego czasowników z przyrostkiem -ну-, np. *замёрзнуть, погибнуть, привыкнуть*.
5. Formy osobowe czasowników zwrotnych typu: *знакомиться, мыться, интересоваться*
6. Czasowniki zwrotne nie mające odpowiedników zwrotnych w języku polskim, np. *вернуться – wrócić* i czasowniki niezwrotne nie mające odpowiedników niezwrotnych w języku polskim, np. *дружить – przyjaźnić się*.
7. Formy osobowe czasowników niedokonanych i dokonanych, np. *писать – написать, покупать – купить, ехать – доехать*.
8. Formy trybu rozkazującego w 2 osobie liczby pojedynczej i mnogiej, np. *читай – читайте, купи – купите, приготовь – приготовьте*, z uwzględnieniem form nieregularnych, np. *ешь – ешьте, пей – пейте, пой – пойте, ляг – лягте, поезжай – поезжайте*.
9. Formy trybu rozkazującego z wyrazami: *давай, давайте, пусть, пускай*, np. *давай, пойдём на прогулку, пусть он напишет объявление*.
10. Formy trybu przypuszczającego z partykułą *бы*, np. *читал бы, писали бы, съездил бы, поехать бы*.
11. Czasowniki bezosobowe, np. *знобит, хочется*.
12. Imiesłowy przymiotnikowe czynne czasu teraźniejszego, np. *читающий, сидящий*.
13. Imiesłowy przymiotnikowe biernie czasu przeszłego, np. *прочитанный, принесённый*.
14. Krótkie formy imiesłowów, np. *дом построен, билеты проданы*.
15. Imiesłowy przysłówkowe współczesne, np. *читая, слыша, будучи, смеясь*.

16. Imiesłowy przysłówkowe uprzednie, np. *прочитав (прочитавши), взявшись*.
17. Zwroty z imiesłowami przymiotnikowymi i przysłówkowymi, np. *возвращаясь домой, выкупавшись в озере*.
18. Czasowniki modalne, np. *надо, можно, должен, нельзя*.

PRZYSŁÓWEK

1. Przysłówki miejsca i kierunku, np. *здесь – там; сюда – туда; отсюда – оттуда; дома – домой*.
2. Przysłówki czasu, np. *сейчас, сегодня, ежедневно, летом, днём, послезавтра, всегда, никогда*.
3. Przysłówki sposobu, np. *хорошо, трудно, интересно, быстро, по-моему, по-русски, прямо, легко, так, никак*.
4. Przysłówki stopnia i miary, np. *очень, много, вдвое, почти, достаточно, дважды*.
5. Przysłówki pytające, np. *как, где, куда, откуда, сколько*.
6. Przysłówki przyczyny, np. *потому, потому что, поэтому, почему-то*.
7. Przysłówki celu, np. *зачем, затем, зачем-то, назло*.
8. Przysłówki przeczące, np. *нигде, никогда, некуда, нигде*.
9. Przysłówki nieokreślone z partykułami: -то, -нибудь, -либо, кое-, np. *где-то, где-нибудь, куда-то, куда-нибудь*.
10. Stopniowanie przysłówków:
 - stopień wyższy, np. *красиво – красивее (красивей), далеко – дальше, весело – более весело, хорошо – лучше, плохо – хуже*
 - stopień najwyższy, np. *хорошо – лучше всех, много – больше всего*.

PRZYIMEK

1. Przyimki w konstrukcjach określających:
 - miejsce pobytu i znajdowania się osób i przedmiotów, np. *у стены, у брата, в коридоре, на пляже, около дома, перед школой, за столом, под деревом, над полкой, между окном и дверью, вокруг стола*
 - kierunek ruchu lub czynności, np. *в университет, к доске, от доски, под стол, со стадиона, через реку, с горы, из-за стены, из-под куста, из деревни, по шоссе, навстречу мне*
 - położenie w przestrzeni, np. *(не)далеко от, под Москвой, близко от школы, до Москвы, около дома, рядом с кино, у окна*
 - przemieszczanie się w przestrzeni, np. *по улице, мимо дома, до станции, с улицы, на пол*
 - czas, np. *после обеда, с пятого класса, с утра до вечера, через час, за полдня, среди ночи, к восьми, за час до отъезда, через день после приезда, в течение месяца, накануне Нового года, при встрече, по приезде, по первое сентября*
 - przeznaczenie, np. *книга для брата, тетрадь для упражнений, деньги на ремонт*
 - cel, np. *обратиться за помощью, пойти за покупками*
 - sposób, np. *говорить по телефону, узнать по Интернету, слушать с интересом*.
2. Przyimki wskazujące przyczynę, np. *из-за дождя, от волнения, по ошибке, из уважения, благодаря тебе*.
3. Przyimki przyzwolenia, np. *несмотря на дождливую погоду, вопреки трудностям*.
4. Przyimek *из-под* w konstrukcjach typu: *достать из-под стола, бутылка из-под молока*.
5. Przyimki: *кроме, вместо, согласно, сквозь*.

СПÓЈНИК

1. Spójniki czasu, np. *когда, как только, лишь только, чуть только, прежде чем, с тех пор как, пока, после того как, до того как*.
2. Spójniki łączne, np. *и, да, также, тоже, не только, но и ...; и ... и; ни ... ни; как ..., так и*.
3. Spójniki rozłączne, np. *или ... или, либо ... либо, то ... то, то ли ... то ли, не то .*
4. Spójniki podrzędne, np. *что, чтобы, как, будто, будто бы, как будто (бы), для того, чтобы*.
5. Spójniki przeciwstawne, np. *а, да, но, зато, а то, однако, однако же, всё же, всё-таки*.
6. Spójniki przyczyny, np. *потому, что; так как, благодаря тому, что; из-за того, что*.
7. Spójniki przyzwolenia, np. *хотя, хоть*.
8. Spójniki warunkowe i skutku, np. *если, если бы, так что, итак, поэтому*.
9. Wyrażenia spójnikowe, np. *который, какой, чей, что, где, куда, откуда, когда*.

PARTYKUŁА

1. Partykuły pytające, np. *ли (ль), разве, неужели*.
2. Partykuły wykrzyknikowe, np. *что за, как, ну и*.
3. Partykuły wzmacniające, np. *даже, и, же (ж), ведь, ни*.
4. Partykuły wskazujące, np. *вот, вон, это*.
5. Partykuły przeczące, np. *не, ни*.
6. Partykuły ograniczające, np. *только, лишь, лишь только*.

СКЛАДНІА

1. Zdania pojedyncze
 - oznajmujące:
 - twierdzące, np. *Да, это мой брат*.
 - przeczące, np. *Нет, у меня нет времени. Его ничто не интересует*.
 - z podwójnym zaprzeczeniem, np. *У меня нет ни брата, ни сестры. Никто не опоздал*.
 - pytające:
 - z zaimkiem pytającym, np. *Что делает Маша? Кто тебе звонил? Куда ты идёшь?*
 - bez zaimka pytającego, np. *Это она? Тебе звонили? Они приедут? Его зовут Саша?*
 - z partykułami: *ли, разве, неужели*, np. *Был ли ты в кино? Ехали ли вы на автобусе? Разве вы забыли об этом? Неужели он прав?*
 - niepełne zdania pytające zaczynające się od spójnika «а», np. *А тебе? А ты?*
 - rozkazujące, np. *Помоги мне! Дайте мне, пожалуйста, эту книгу. Пусть он играет!*
 - wykrzyknikowe, np. *Какое счастье!*
2. Zdania złożone współrzędnie połączone spójnikami: *и, а, но, или*, np. *Погода была плохая, и я сидел дома. Мама готовит завтрак, а сестра решает задачи. У меня есть деньги, но я не куплю эту пластинку*.
3. Zdania złożone podrzędnie:
 - przydawkowe, np. *Я посмотрел фильм, о котором раньше рассказал мне друг*.

- dopełnieniowe, np. *Я знаю, что вчера Аня была на концерте.*
 - okolicznikowe miejsca, np. *Я был там, где раньше жили бабушка и дедушка.*
 - okolicznikowe czasu, np. *Когда я позвонил, Саши не было дома.*
 - okolicznikowe przyczyny, np. *Я не был на тренировке, потому что я болел.*
 - okolicznikowe skutku, np. *Зоя – москвичка, поэтому её попросили показать нам Москву.*
 - celu, np. *Мы остановились для того, чтобы отдохнуть.*
 - okolicznikowe warunków, np. *Если вы пойдёте по этой дороге, то можете сократить расстояние на два километра.*
 - okolicznikowe sposobu, np. *Я был так счастлив, что танцевал от радости.*
 - okolicznikowe przyzwolenia, np. *Хотя был сильный мороз, я ходил на лыжах.*
 - podmiotowe, np. *Тот, кто хотел пойти в театр, раньше купил билеты.*
4. Zdania bezpodmiotowe, np. *Построили мост. Стало темно.*
5. Szyk wyrazów w zdaniu: prosty i przestawny, np. *моя Родина – Родина моя.*
6. Mowa zależna i niezależna, np. *«Подождите меня!» – сказала Анна. Анна попросила подождать её. Анна попросила, чтобы мы её подождали.*
7. Rekcja czasowników – przykłady
- беспокоиться о ком? о чём?*
благодарить кого? за что?
болеть чем? за кого? за что?
бороться за кого? за что? с кем? с чем? против кого? против чего?
бояться за кого? кого? чего?
вернуть кого? что? куда? кому?
вернуться куда? откуда? к кому? к чему?
вести кого? что? куда?
вешать что? куда?
(о)владеть кем? чем?
влюбиться в кого? во что?
волноваться о ком? о чём?
вступить во что?
восхищаться кем? чем?
выйти за кого? куда? откуда?
говорить кому? о ком? о чём? с кем? что? на каком языке?
гордиться кем? чем?
готовить кого? что? кому?
готовиться к чему?
добиваться (добиться) чего?
договориться с кем? о чём?
доехать до чего? на чём?
доказать кому? что?
достичь чего?
дружить с кем?
думать о ком? о чём? над чем?
ехать на чём? чем? в чём? куда? к кому?
жаловаться на кого? на что? кому?
ждать кого? чего? что?
жениться на ком?

желать кому? чего?
заботиться о ком? о чём?
забыть кого? что? о чём?
зайти куда? за кем? за чем? к кому?
заниматься чем? (с) кем? где?
записаться на что? куда? кем?
защищать кого? что? от кого? от чего?
звать кого? куда?
звонить кому? куда? откуда?
здороваться с кем?
идти куда? за кем? за чем?
избегать кого? чего?
извинить кого? за что?
извиниться за что? за кого? перед кем?
изучать что? как?
интересоваться кем? чем?
искать кого? что?
использовать кого? что?
кататься на ком? на чём? где?
лететь на чём? в чём? куда? к кому?
наблюдать за кем? за чем? что?
навещать кого? где?
надеяться на кого? на что?
направиться к кому? к чему?
наслаждаться чем?
начать что? с чего?
нуждаться в ком? в чём?
обменяться кем? чем?
(об)радоваться кому? чему?
обратиться к кому? с чем? за чем?
обучать кого? чему?
обязан кому? чему? чем?
одеть кого? во что?
одеться во что?
опоздать на сколько?
отказать кому? в чём?
отказаться от кого? от чего?
отправить кого? что? кому? куда?
охотиться на кого? на что? за кем? за чем?
переписываться с кем?
писать что? кому? чем? на чём?
подниматься на чём? по чему? куда?
поздравить кого? с чем?
положиться на кого? на что?
пользоваться чем?
послать кому? что? кого? куда?
посещать кого? что?
(по)советоваться с кем? о чём?

поступить куда? на что?
предлагать кому? что?
приближаться к кому? к чему?
привыкнуть к кому? к чему?
признаться кому? в чём?
просить кого? что? чего? о чём?
простить кого? за что? кому? что?
работать кем? где?
радоваться кому? чему?
разбираться в ком? в чём?
разочароваться в ком? в чём?
расписаться где? в чём? на чём? с кем?
расспросить кого? о ком? о чём?
рисковать чем?
сесть во что? на что? куда?
скучать по кому? по чему? о ком? о чём? от чего? без кого? без чего?
славиться кем? чем?
следить за кем? за чем?
слушать кого? что?
слушаться кого?
смеяться над кем? над чем?
советовать кому? что?
советоваться с кем? о чём?
сомневаться в ком? в чём?
сообщить о ком? о чём?
спорить с кем? о чём?
спросить кого? у кого? что? о чём?
способствовать кому? чему?
спускаться с чего? по чему? на чём?
стать кем? чем?
стремиться к кому? к чему?
считать кого? кем? что? чем?
считаться кем? чем? с кем? с чем?
тосковать по кому? по чему? о ком? о чём?
требовать кого? чего? от кого? от чего? кого? что?
тренироваться где? с кем? в чём?
убедиться в ком? в чём?
уважать кого? что?
увлекаться кем? чем?
удивиться кому? чему?
узнать кого? что? о ком? о чём? откуда?
улыбаться кому? чему?
ухаживать за кем? за чем?
учить кого? чему? что?
учиться чему? где? как?
ценить кого? что? по чему? за что?
шутить над кем? над чем?

	3	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		12, 150	Część ustna egzaminu

Zakres środków leksykalno-gramatycznych na egzaminie bez określania poziomu jest oceniany w odniesieniu do poziomu B1 (w skali *ESOKJ*).

Zakres środków leksykalno-gramatycznych na egzaminie na poziomie dwujęzycznym jest oceniany w odniesieniu do poziomu B2+ (w skali *ESOKJ*).

	4	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		15-30, 115-121, 152-164	Ogólna charakterystyka egzaminu maturalnego z języka obcego nowożytnego Część pisemna (poziom podstawowy, rozszerzony i dwujęzyczny)

W **części pisemnej** egzaminu na poziomie podstawowym i rozszerzonym umiejętność rozumienia ze słuchu sprawdzana jest za pomocą wyłącznie zadań zamkniętych, np.:

- wybór wielokrotny
- dobieranie
- prawda/fałsz;

LUB

zadań zamkniętych, np.:

- wybór wielokrotny
- dobieranie ORAZ

zadań otwartych, np.:

- zdania/tekst z lukami
- odpowiedzi na pytania.

Liczba zadań: 15 zadań (3–4 wiązki, w tym możliwa 1 wiązka z zadaniami otwartymi).

Długość wypowiedzi pisemnej na poziomie podstawowym: 80–130 wyrazów. Jeżeli wypowiedź zawiera 60 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści.

W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

Długość wypowiedzi pisemnej w arkuszu dla osób niesłyszących na poziomie podstawowym: 50-100 wyrazów. Jeżeli wypowiedź zawiera 40 wyrazów lub mniej, jest oceniana wyłącznie w kryterium treści. W pozostałych kryteriach przyznaje się 0 punktów.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie podstawowym**

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B1, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B1, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie najprostsze środki językowe.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie rozszerzonym**

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2 (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

Przy ocenie **zakresu środków językowych** w wypowiedzi pisemnej **na poziomie dwujęzycznym**

pod pojęciem „bardzo szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się bardzo zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „szeroki zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+ (lub wyższym), które umożliwiają zdającemu swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „zadowalający zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne na poziomie B2+, które umożliwiają zdającemu w miarę swobodne i precyzyjne zrealizowanie polecenia;

pod pojęciem „ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się mało zróżnicowane środki leksykalno-gramatyczne, często poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały głównie proste środki językowe;

pod pojęciem „bardzo ograniczony zakres środków językowych” użytych w pracy rozumie się środki leksykalno-gramatyczne znacznie poniżej poziomu B2+, które umożliwiają zdającemu zrealizowanie polecenia, ale wypowiedzi brakuje precyzji i użyte zostały jedynie proste środki językowe.

	5	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		53-71, 122-128	Poziom trudności zadań

Ze względu na określony w wymaganiach egzaminacyjnych średni oczekiwany poziom biegłości językowej – poziom trudności leksykalnej i/lub gramatycznej zostałyby obniżony w przypadku:

Poziom podstawowy
tekstu 1. do zadania 1. str. 53.
tekstu 3. do zadania 2.3. str. 55-56.
tekstu C do zadań 5. i 6. str. 62-67.

Poziom podstawowy (egzamin dla absolwentów niesłyszących)
tekstu do zadania 4. str. 126-127.

	6	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		72-76, 101-106	Zgodność z zakresem struktur gramatycznych

Poniższe zadania anuluje się, ponieważ sprawdzane w nich struktury nie są ujęte w *Zakresie struktur gramatycznych*:

Poziom podstawowy
zadanie 11.2. str. 73.

Poziom rozszerzony
zadanie 12.1. str. 105.

	7	Nr strony/stron w Informatorze	Zakres zmiany
		77-82	Ocena wypowiedzi pisemnej w kryterium zakresu środków językowych

Na poziomie podstawowym ze względu na oczekiwany średni poziom biegłości językowej (w skali *ESOKJ*), w tym zakresie środków językowych w wypowiedziach pisemnych – B1, ulega zmianie liczba punktów przyznanych w kryterium zakresu środków językowych w:

zadaniu 17. przykładowa oceniona wypowiedź 2., str. 81-82. – 3 punkty – szeroki zakres środków językowych; w pracy występują liczne precyzyjne sformułowania, np. *месяц тому назад, рационально питался, старался не сломать ногу, мне повезло, я верил, что выиграю.*